

УДК 657

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-5-64>**Ценклер Н.І.**

*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри бухгалтерського обліку
Ужгородського торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

Tsenkler Natalia

*Doctor of Economics, Associate Professor
Professor of the Department of Accounting
Uzhhorod Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СТАРТАП-КОМПАНІЯХ

PECULIARITIES OF ACCOUNTING ORGANIZATION IN START-UP COMPANIES

АНОТАЦІЯ

Заснування стартап-компанії є проміжним етапом, на якому планується перетворити такий суб'єкт господарювання на велике інноваційне підприємство, у зв'язку з чим виникає необхідність у створенні відповідного внутрішнього підрозділу, який би забезпечував поточне відображення в обліку всіх виробничо-господарських процесів та явищ компанії, формування на їх основі необхідної внутрішньої та зовнішньої звітності для прийняття подальших управлінських рішень. У статті доведено, що найбільш оптимальною формою організації бухгалтерського обліку в стартап-компанії, яка створена в організаційно-правовій формі акціонерного товариства, є бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером, структура якої залежить від обсягів діяльності, кількості працівників, розмірів компанії та інших чинників. Проведене дослідження дало змогу визначити найбільш доцільні форми організації бухгалтерського обліку в стартап-компанії, враховуючи стадії розвитку новоствореного суб'єкта господарювання та особливості його інноваційної діяльності, існуючі ризики господарської діяльності підприємства, причини їх виникнення, загрози, негативні наслідки невизначеності майбутніх результатів діяльності стартап-компаній.

Ключові слова: бухгалтерський облік, організація, стартап-компанія, інноваційна діяльність, новостворене підприємство.

АННОТАЦИЯ

Создание стартап-компании является промежуточным этапом, на котором планируется превратить такой субъект хозяйствования в большое инновационное предприятие, в связи с чем возникает необходимость в создании соответствующего внутреннего подразделения, которое обеспечивало бы текущее отражение в учете всех производственно-хозяйственных процессов и явлений компании, формирование на их основе нужной внутренней и внешней отчетности для принятия дальнейших управленческих решений. В статье доказано, что наиболее оптимальной формой организации бухгалтерского учета в стартап-компаниях, созданной в организационно-правовой форме акционерного общества, является бухгалтерская служба во главе с главным бухгалтером, структура которой зависит от объемов деятельности, количества работников, размеров компании и других факторов. Проведенное исследование позволило определить наиболее целесообразные формы организации бухгалтерского учета в стартап-компаниях, учитывая стадии развития вновь созданного субъекта хозяйствования и особенности его инновационной деятельности, существующие риски хозяйственной деятельности предприятия, причины их возникновения, угрозы, негативные последствия неопределенности будущих результатов деятельности стартап-компаний.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, организация, стартап-компания, инновационная деятельность, ново созданное предприятие.

ANNOTATION

The setting up a startup company is the initial stage at which it is planned to transform such an entity into a large innovative enterprise, and therefore there is a need to create an appropriate internal unit, which would ensure a continuous reflection in the accounting of all production and economic processes company. The main issues in accounting for startup companies' innovative activities are the lack of a unified system of documentation and accounts for accounting reflection of expenses, revenues, results of the startup company and other accounting objects. In order to solve these issues, it is reasonable to study the issue of forms of organization and keeping records of innovative activity of a newly created business entity. The article shows that the most optimum form of accounting organization in a startup company, which is created in the legal form of a joint-stock company, is an accounting service led by a chief accountant, whose structure depends on the amount of activity, the number of employees, the size of the company and other factors. Independent accounting and reporting by the owner or manager of a startup company and the use of services of freelance accountants (entrepreneurs-accounting specialists) and external accounting companies (audit firms, outsourcing and consulting companies) are other forms of accounting organization to ensure its keeping track in startup companies. Depending on the need and amount of obtaining current and generic accounting information, it is possible to combine different forms of accounting organization to ensure its running in startup companies at different stages of innovation enterprise development. This will ensure the efficient use of financial resources to pay the work of accounting employees, other related units, ensure payments with contractors providing relevant services in this field and etc. The conducted research has allowed to determine the most expedient and optimal forms of accounting organization in a startup company, in particular taking into account the stages of development of a newly created business entity and peculiarities of its innovative activity, existing risks of business activity of the enterprise, reasons for their occurrence, threats, negative consequences of uncertainty of future results of activities of startup companies.

Key words: accounting, organization, start-up company, innovative activity, newly established enterprise.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах є важливим складником

господарської діяльності, адже від якості наданих, отриманих та оброблених облікових даних, тобто їх точності, достовірності, актуальності, своєчасності, доступності, повноти, зрозумілості, зручної форми представлення й подання залежать правильність та необхідність прийняття управлінських рішень. При цьому необхідно враховувати види діяльності суб'єкта господарювання, їх кількість та специфіку, чисельність працівників, користувачів різної облікової інформації, адже для певних груп осіб важливими є управлінські та фінансові звіти, для інших – поточні дані бухгалтерського обліку щодо певних об'єктів, господарських процесів та явищ.

Однією з основних проблем бухгалтерського обліку інноваційної діяльності стартап-компаній є відсутність єдиної системи документування та рахунків для облікового відображення витрат, доходів, результатів діяльності стартап-компанії та інших об'єктів бухгалтерського обліку. Для вирішення вищевказаних проблем необхідним є дослідження питання форм організації та ведення бухгалтерського обліку інноваційної діяльності новоствореного суб'єкта господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Дослідженням облікових аспектів діяльності стартап-компаній займалися такі автори, як: Л.Д. Богатирьова [5], Р. Ісламов [1], Д.В. Збанацький [3], С.Ф. Легенчук [2], О.І. Марченко [4], Г.С. Мельничук [4], Г.В. Пилипчук [2], Т.М. Тардаскіна [5], Ю.В. Терешко [5], Є.В. Чазов [6], О.П. Швидка [7]. Однак питання організації бухгалтерського обліку у своїх працях розкриває лише Р. Ісламов, зокрема в частині організації обліку зовнішніми суб'єктами ведення бухгалтерського обліку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є визначення найбільш оптимальних та доцільних форм організації бухгалтерського обліку в стартап-компанії, які б враховували стадії розвитку новоствореного суб'єкта господарювання та особливості його інноваційної діяльності в умовах ризику.

Вклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Згідно з чинним законодавством, відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємства або власник відповідно до законодавства та установчих документів [8].

У будь-якій компанії формування облікової політики покладається на головного бухгалтера або бухгалтерську службу чи аудиторську фірму (приватного аудитора), а її затвердження вхо-

дить до обов'язків керівника або власника чи уповноважених ними органів (посадових осіб).

У стартап-компаніях, враховуючи їх одну з основних особливостей – інноваційність, використовується автоматизована форма ведення бухгалтерського обліку, яка забезпечує оперативність й спрощення виконання облікової роботи, більший контроль над операціями та їх результатами, можливість взаємодії різних технічних засобів, програм для формування статистичних, податкових та інших звітів, декларацій, первинних документів, їх обмін, доступність, оперативне відображення в єдиній системі стану документів для контрагентів, між якими він складений, та державних органів, які контролюють процес подання та реєстрації відповідних документів.

Комп'ютерна форма ведення обліку надає можливість інноваційним компаніям розробляти та впроваджувати нові технічні продукти, засоби, програми для вдосконалення та поліпшення ведення бухгалтерського обліку, здійснення внутрішньогосподарського контролю, управління тощо.

Часто стартап-компанії спочатку тестують такі віджети та пристрої на своїх проектах, отримують патенти на них, а за позитивних результатів нові технології продаються іншим компаніям як інноваційні продукти (послуги). За достатніх ресурсів виробника (продавця) придбання нових програм чи технічних засобів підприємствами супроводжується консультативними послугами й підтримкою щодо впровадження інноваційних систем відповідно до реалій та особливостей конкретного бізнесу.

Ведення обліку в інноваційних підприємствах може здійснюватися різними суб'єктами залежно від стадії розвитку компанії, організаційно-правової форми господарювання та інших умов, визначених чинним законодавством.

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» передбачено такі форми організації бухгалтерського обліку для забезпечення його ведення, які підприємство вибирає самостійно з дотриманням вимог даного Закону:

- 1) введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;
- 2) користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;
- 3) ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або підприємством, суб'єктом підприємницької діяльності, самозайнятою особою, що провадить діяльність у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиторської діяльності;

4) самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства [8].

У процесі свого функціонування інноваційне підприємство може вибирати різні форми

організації обліку, що залежить від рішення керівництва з урахуванням фінансових, людських, часових і технічних (матеріальних) ресурсів, обсягів господарської діяльності (здійснених операцій), а також обсягів облікової роботи. Таким чином, окрема форма організації бухгалтерського обліку для забезпечення його ведення в стартап-компаніях застосовується залежно від стадій розвитку інноваційного підприємства та умов господарської (інноваційної) діяльності (табл. 1).

Так, на початку діяльності за наявності часу, відповідних знань та досвіду облік може вести засновник підприємства. Проте дана форма організації бухгалтерського обліку не може

застосовуватися на підприємствах, звітність яких повинна оприлюднюватися [8]. Основними такими суб'єктами є публічні та приватні акціонерні товариства, підприємства, що становлять суспільний інтерес (окрім великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів), суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку, підприємства, які здійснюють діяльність із видобутку корисних копалин загальнодержавного значення та ін. [9].

У ході розвитку бізнесу, його утвердження на ринку процес ведення обліку може здійснюватися на договірних засадах нештатними бухгалтерами, тобто підприємцями-спеціалістами

Таблиця 1

Умови застосування форм організації бухгалтерського обліку для забезпечення його ведення на різних стадіях розвитку стартап-компаній

№ з/п	Форма організації обліку для забезпечення його ведення в стартап-компаніях	Стадії розвитку стартап-компанії, на яких застосовуються відповідні форми організації обліку	Умови застосування форм організації обліку в стартап-компаніях
1	Самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності власником або керівником стартап-компанії	- Стадія появи ідеї; зародження стартапу	- малий обсяг облікових робіт; - невеликий штат працівників; - мала кількість виробничих стадій та процесів; - автоматизованість процесів виробництва та інших систем господарської діяльності; - непотрібність розгорнутих звітів; - не може застосовуватися на підприємствах, що становлять суспільний інтерес
2	Користування послугами нештатних бухгалтерів (підприємців-спеціалістів з обліку) та зовнішніх бухгалтерських компаній (аудиторських фірм, аутсорсингових і консалтингових компаній)	- Стадія появи ідеї; зародження стартапу. - Становлення стартапу: юридичне оформлення суб'єкта господарювання; початкова організація виробництва та реалізації продукції; реклама зразків продукції, вдосконалення прототипів. - Ранній розвиток компанії: тестування нового продукту серед перших споживачів. - Розширення стартапу: проведення комплексу маркетингових заходів, розширення цільової аудиторії	- виконання облікових робіт, які нечасто виникають у процесі ведення господарської діяльності; - невеликий штат працівників; - мала кількість виробничих стадій та процесів; - автоматизованість процесів виробництва та інших систем господарської діяльності; - невелика кількість обладнання, яке потребує нагляду та контролю над його роботою та/або іншого постійного обслуговування з подальшим поточним відображенням в обліку отриманих даних та їх опрацювання, аналіз чи інше використання в роботі; - відсутність часті потреби в закупівлі багатьох видів та кількості сировини, матеріалів, інших запасів; - ведення розрахунково-касового обслуговування або самим керівником, або застосування новітніх комунікативних технологій із метою проведення поточних розрахунків нештатним бухгалтером; - непотрібність розгорнутих управлінських звітів - достатня наявність фінансових ресурсів, щоб мати змогу оплатити виставлені рахунки зовнішніми бухгалтерськими компаніями за надані ними послуги
3	Створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером	- Становлення стартапу: юридичне оформлення суб'єкта господарювання; початкова організація виробництва та реалізації продукції; реклама зразків продукції, вдосконалення прототипів. - Ранній розвиток компанії: тестування нового продукту серед перших споживачів. - Розширення стартапу: проведення комплексу маркетингових заходів, розширення цільової аудиторії. - Вихід на ринок успішно діючого бізнесу та перетворення стартап-компанії на повноцінний суб'єкт господарювання	- велика кількість облікових робіт; - великий штат працівників; - значна кількість виробничих стадій та процесів; - автоматизованість процесів виробництва та інших систем господарської діяльності; - необхідність розгорнутих деталізованих і конкретизованих управлінських звітів; - велика кількість обладнання, яке потребує нагляду та контролю над його роботою та/або іншого постійного обслуговування з подальшим поточним відображенням в обліку отриманих даних та їх опрацювання, аналіз чи інше використання в роботі; - наявність часті потреби в закупівлі багатьох видів та кількості сировини, матеріалів, інших запасів; - ведення поточного розрахунково-касового обслуговування та контроль над його здійсненням; - складна організаційна структура підприємства; наявність філій, відокремлених структурних підрозділів тощо

Джерело: авторська розробка

з обліку, а також аудиторськими фірмами, аутсорсинговими та консалтинговими компаніями.

Зазвичай стартап-компанії за умови досягнення поставлених цілей щодо розквіту діяльності та становлення повноцінним суб'єктом господарювання одразу створюються у формі акціонерного товариства. Цьому сприяє й часто велика кількість власників та інвесторів, які хочуть отримати частку нового інноваційного бізнесу у вигляді акцій із метою подальшого отримання вигід. У цьому разі за наявності та можливості великих перспектив розвитку стартап-компанії, а також перетворення її на повноцінний юридично оформлений бізнес облік на таких підприємствах ведеться бухгалтерською службою, яку очолює головний бухгалтер. Переваги створення такої бухгалтерії проявляються у разі складної організаційної структури підприємства, великої кількості працівників, наявності філій, відокремлених структурних підрозділів тощо. Зазначені умови передбачають здійснення багатьох облікових робіт, як поточних (складання та опрацювання первинних документів), так і періодичних (формування та подання фінансових, податкових звітів, декларацій), ефективність та вчасність виконання яких потребує наявності бухгалтера у штаті компанії.

Ураховуючи те, що управлінські звіти щодо діяльності стартап-компаній формуються на основі первинних та зведених бухгалтерських даних, невчасність опрацювання останніх спричиняє затримку у своєчасності подання необхідної актуальної інформації керівництву компанії та ефективності прийняття ними управлінських рішень у подальшій діяльності. У разі задіяння нештатних бухгалтерів або користування послугами зовнішніх фірм із ведення обліку своєчасність подачі інформації в необхідній формі, вигляді, з повним наповненням по всіх необхідних показниках та складниках діяльності (від процесу закупівлі матеріалів, виробництва продукції, її збуту до визначення відповідних результатів) залишається під питанням.

При цьому необхідно не забувати про ще одну особливість стартап-компаній – фінансування. За його недостатності не завжди є можливість оплачувати рахунки за надані бухгалтерські послуги сторонніми організаціями. У разі обмежених фінансових ресурсів доцільно наймати обліковий персонал у штат. Зазвичай витрати на заробітну плату бухгалтерів є меншими, ніж суми у виставлених рахунках аутсорсингових, аудиторських компаній. Але в кожному окремому випадку необхідно аналізувати як власні можливості, так і поведінку внутрішніх і зовнішніх сторін, адже у разі великих вимог до заробітної плати у найманих працівників іноді доцільніше користуватися послугами сторонніх суб'єктів.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. На нашу думку, найефективнішою формою організації обліку для забезпечення його ведення в стартап-компаніях є створення бухгалтерської

служби. Формування такого внутрішнього підрозділу за умови ефективної організації його співпраці з іншими відділами є найбільш доцільним порівняно з використанням інших форм організації бухгалтерського обліку в стартап-компаніях.

Уважаємо, що найоптимальнішою організаційно-правовою формою господарювання стартап-компаній є публічне акціонерне товариство (ПАТ). Створення інноваційних підприємств у такій формі є вигідним для таких суб'єктів у зв'язку з можливістю вільного розміщення акцій та їх обертання на фондовому ринку. Публічність акцій притягує інвесторів, які хочуть вкласти гроші в новий бізнес, що дуже необхідно стартапам. Акції підприємства можуть придбати його працівники та продали їх, коли вони подорожують, що для кожної сторони має позитивні сторони: власники стартап-компанії отримують додаткові інвестиції, а працівники – можливість додаткового доходу, іноді навіть право голосу в управлінні бізнесом та впевненість, що за сприятливих умов розвитку компанії власники акцій отримають чималі вигоди від здійснених вкладень.

Отже, проаналізувавши зазначені вище можливі умови господарської діяльності стартап-компаній, необхідно сказати, що під час створення стартапу у формі публічного акціонерного товариства, що здійснює виробничу діяльність із виготовлення інноваційних продуктів (надання послуг) із використанням великого обсягу ресурсів (матеріалів, обладнання, кадрів тощо), необхідно створити бухгалтерську службу з такою структурою, яка б забезпечувала ведення обліку з ефективним, вчасним та повним наданням інформації про поточні та періодичні результати діяльності бізнесу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ісламов Р. Аутсорсинг бухгалтерських послуг для стартапів: плюси та мінуси. 2017. URL : <https://ua.accace.com/autsorsynh-buxhalyterskyx-posluh-dlya-startapiv-plyusy-ta-minusy/> (дата звернення: 06.10.2019).
2. Легенчук С.Ф., Пилипчук Г.В. Історичні аспекти виникнення і особливості діяльності стартап-компаній: обліково-економічні аспекти. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Серія «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз»*. 2016. Вип. 1. С. 122-144. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2016_1_12 (дата звернення: 06.10.2019).
3. Збанацький Д.В. Стартапи: юридичні та практичні аспекти. Ознайомча частина. *Незалежний аудитор*. URL : http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/269?view=material (дата звернення: 06.10.2019).
4. Мельничук Г.С., Марченко О.І. Стартапи як особлива організаційна структура ринку інновацій. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. № 2. С. 28-34. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2017_2_8 (дата звернення: 06.10.2019).
5. Терешко Ю.В., Тардаскіна Т.М., Богатирьова Л.Д. Особливості розвитку Інтернет-стартапів в Україні: реалії і перспективи. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 12. С. 435-443.

6. Чазов Є.В. Стартап як нова форма ведення бізнесу. *Наукові праці НУХТ*. 2013. № 52. С. 122-128. URL : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19732/1/16.pdf> (дата звернення: 06.10.2019).
7. Швидка О.П. Бізнес-моделі та причини успіхів стартапів. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 14-15 травня 2015 р. КНТЕУ, 2015. С. 217-219.
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 06.10.2019).
9. Хто та в які строки зобов'язаний оприлюднювати фінзвітність за 2017 рік. *Інтерактивна бухгалтерія*. 2018. URL : <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onenews/116519> (дата звернення: 06.10.2019).
3. Zbanac'kyj D.V. (2013) Startapy: jurydychni ta praktichni aspekty. Oznajomcha chastyna [Startups: legal and practical aspects. Study part]. *Nezalezhnyj audytor*. № 3 (14). URL : http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/155?view=material (accessed: 06.10.2019).
4. Mel'nychuk G.S., Marchenko O.I. (2017) Startapy jak osoblyva organizacijna struktura rynku innovacij [Startups as a specific organizational structure of the innovation market]. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini*. № 2. S. 28-34. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2017_2_8 (accessed: 06.10.2019).
5. Tereshko Ju. V., Tardaskina T. M., Bogatyr'ova L.D. (2015) Osoblyvosti rozvytku internet-startapiv v Ukraini: realii i perspektyvy [Features of development of Internet start-ups in Ukraine: realities and perspectives]. *Aktual'ni problemy ekonomiky*. № 12. S. 435-443.
6. Chazov Je.V. (2013) Startap jak nova forma vedennja biznesu [Startup as a new form of doing business]. *Naukovi praci NUHT*. Kyi'v: NUHT. № 52. S. 122-128. URL : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19732/1/16.pdf> (accessed: 06.10.2019).

REFERENCES:

1. Islamov R. (2017) *Autsorsyng buhgalters'kyh poslug dlya startapiv: plyusy ta minusy* [Outsourcing of accounting services for startups: pros and cons]. URL: <https://ua.accace.com/autsorsyng-buhgalters'kyh-poslug-dlya-startapiv-plyusy-ta-minusy/> (accessed: 06.10.2019).
2. Legenchuk S.F., Pylypchuk G.V. (2016) Istorychni aspekty vynykennja i osoblyvosti dijal'nosti startap-kompanij: oblikovo-ekonomichni aspekty [Historical aspects of emergence and peculiarities of startup companies: accounting and economic aspects]. *Problemy teorii ta metodologii buhgalters'kogo obliku, kontrolju i analiz. Serija: Buhgalters'kyj oblik, kontrol' i analiz*. Vyp. 1. S. 122-144. URL http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2016_1_12 (accessed: 06.10.2019).
7. Shvydka O.P. (2015) Biznes-modeli ta prychny uspihiv startapiv. Problemy ta perspektyvy rozvytku pidpryjemnyctva v Ukraini [Business models and reasons for the success of startups]: materialy VIII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyj'v, 14-15 travnja 2015 r.). КНТЕУ. С. 217-219.
8. *Pro buhgalters'kyj oblik ta finansovu zvitnist' v Ukraini* [On accounting and financial reporting in Ukraine]: Zakon Ukrainy. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
9. Hto ta v jaki stroky zobov'jazanyj opryljudnjuvaty finzvitnist' za 2017 rik [Who and in what timeframe is required to publish financial statements for 2017]. *Interaktyvna buhgalterija*. URL : <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onenews/116519> (дата звернення: 06.10.2019).